

ТРАДИЦИЈА - ТРАНЗИЦИЈА

Аутори: **Борислав Петровић и Иван Рашковић**

Издавач: **Архитектонски факултет Универзитета у Београду,
Орион - Арт Београд, ИАУС Београд**

Монографија је конципирана као расправа или оглед о традицији у процесу пројектовања, у најширем смислу, односу према њој код нас, а основни фокус разматрања је усмерен на примену метода реферирања на традицију које користе сами аутори кроз пројекте и остварења групе АГМ којој они припадају у континуитету, од настанка ове групе.

“Наслов ТРАДИЦИЈА - ТРАНЗИЦИЈА бави се употребом градитељског наслеђа у архитектури, отварајући питања ширег контекста разумевања традиције, глобалног, регионалног и локалног, модерног и постмодерног, као и релевантних промена значења, у складу са темпоралношћу схватања ових појмова од стране различитих учесника у овој категорији стваралаштва. Тема је непосредно ослоњена на начин и могућност споразумевања поменутих актера, обзиром на честа размимоилажења у оценама архитектонског дела, као и супротстављеност вредносних система на основу којих се те оцене заправо доносе”.

Књига има предговор, увод и три поглавља: Употреба традиције, Питања везана за домаће наслеђе и Пракса као.... студија случајева, затим следе

Закључак и осврт, Епилог те напомене и литература. Обим је 175 страна основног текста са напоменама.

Аутори аналитички кроз сопствени рад и користећи се мишљењима изабраних теоретичара настоје да систематизују изабрану тему. У мору већ објављених тумачења и ставова према употреби традиције избегли су грубу поделу, на за и против, која често банализује проблеме те стављају традицију као узор у низ нивоа, од оних видљивих до невидљивих, свесних до несвесних тражећи, као већина стваралаца, простор између узора и оригиналности који се и као поље истраживања провлачи кроз цео ток расправе.

Значајан допринос ове књиге је што и поред теме која тешко може да се сажме, јер припада свери “пута без одредишта”, аутори доносе закључке, износе ставове и дају дијаграме који су јасни, едукативни, систематизују и унапређују тематске дилеме дајући им одреднице које су утемељене са једне стране а са друге су флексибилне и еволутивне какав је и приказани графикон на крају закључка који разматра одредницу историзам кроз филтере: регионалне и инжењерске архитектуре, преко врста: етно, стилски и сакрални узор и подврста: обичајни, свесни, премодернистички, модернистички, регресивни и прогресивни приступ.

У ишчитавању ове монографије - расправе значајан је управо исказ аутора: “Став је да првенствено просторни и смисаони, а не ликовни кодови, формирају амбијенте који треба да буду доживљени као разумљиви и препознатљиви” међутим и овај став је променљив када се, како кажу аутори “тежи иронији, не у односу на само наслеђе као такво, већ на релацију коринсика према истом наслеђу: тада се потенцирају едукативне ноте таквог решења”.

Значајно је што аутори расправу подкрепљују сопственим пројектима чиме и теоретски допринос и пројекти добијају на убедљивости. Методолошки, анализа случајева је приказана систематски кроз три стадијума примењена на све приказане пројекте: типологију, топологију и морфологију, што изабране узоре а и методе чини упоредљивим. Из многих размишљања треба издвојити четири максиме о употреби наслеђа: “флексибилност пројектантског приступа и метода; проширење уобичајног разумевања према наслеђу у домаћој пракси; прилог кориговању односа струке према појму парадигматског; повезивање савременог језика и традиционалних градитељских постулата”.

Ова књига допринос је расправи о употреби традиције, тако што се на методолошки и систематичан начин сагледава њена улога у стваралачком поступку, са једне стране, а са друге интуитивно и ауторски, што се потврђује и кроз део стваралачког опуса самих аутора који је приказан у монографији. Веза између теорије и праксе овде је очигледна, а тиме се још јаче потврђују и једно и друго поље њиховог рада.

др Игор Марић

